

# ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN SCHOOLS  
UNDER THE PHITSANULOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

พิชัย ระเกตุ\* บุญญาฤทธิ สาระวรรณ ธีระพงษ์ สุขอยู่ ธีระเมธ เทพสุริยวงศ์  
พงศธร สายเสนี สธิรพร ชาวนชัย

Pichai Raket\* Boonyarit Sarawan Thiraphong Sukyu Theeramaet Thepsuriyawong  
Phongsathon Saisenee Sathiraporn Chaowachai

มหาวิทยาลัยนเรศวร, ประเทศไทย  
Naraeuan University, Thailand

\*Corresponding author e-mail: pichair67@nu.ac.th

Received: 16/06/2025 | Revised: 08/08/2025 | Accepted: 14/08/2025

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 302 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 คน และครู จำนวน 276 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครซี่และมอร์แกน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูในแต่ละกลุ่มโรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิผลการบริหารงาน

วิชาการของโรงเรียน โดยทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับปัจจัยส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < .05$ ) และ 4) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ตัว ได้แก่ ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา ( $X_5$ ) ด้านการสนับสนุนงบประมาณ ( $X_3$ ) และด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ( $X_1$ ) ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญ ( $R = 0.942$ ,  $R^2 = 88.64$ )

**คำสำคัญ:** ปัจจัยที่ส่งผล ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

## ABSTRACT

This study aimed to 1) study the levels of factors affecting to effectiveness of academic administration of schools, 2) investigate the levels of factors influencing the effectiveness of academic administration of schools, 3) explore the relationship between the influencing factors and the effectiveness of academic administration, and 4) develop a predictive equation for factors affecting the effectiveness of academic administration. The sample consisted of 302 participants, including 26 school administrators and 276 teachers, from schools under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 3. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's sampling table, and stratified random sampling was applied based on the proportion of teachers in each school group. Data were collected using a questionnaire on factors Affecting the effectiveness of academic administration in schools under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 3. The data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The research found that; 1) the overall level of effectiveness in academic administration was rated as high in all aspects, 2) the overall level of factors influencing the effectiveness of academic administration was also rated as high in all aspects, 3) there was a statistically significant positive correlation ( $p < .05$ ) between the influencing factors and the effectiveness of academic administration, and 4) The stepwise multiple regression coefficients indicated that three factors significantly influenced the effectiveness of academic administration in schools under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 3 at the .05 level of statistical significance. These factors were: adequacy of educational media and innovations ( $X_5$ ), budgetary support ( $X_3$ ), and academic leadership of administrators ( $X_1$ ). These variables collectively predicted the effectiveness of

academic administration with statistical significance, yielding a multiple correlation coefficient of  $R = 0.942$  and a coefficient of determination of  $R^2 = 88.64$ .

**Keywords:** Factors affecting Academic administration effectiveness

## บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งส่งผลต่อความเจริญของประเทศในทุกมิติโดยเฉพาะความก้าวหน้าและการพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีการกระจายอย่างกว้างขวางและไร้ขีดจำกัดที่เกิดขึ้น ทำให้โลกทั้งหมดเชื่อมโยงและสื่อสารถึงกันอย่างรวดเร็ว ทุกประเทศในประชาคมโลกให้ความสำคัญและเร่งพัฒนาเพื่อให้ก้าวทันกับสภาวะการณ์โลกและสามารถแข่งขันกับประเทศต่างๆ ได้ มีความเห็นพ้องต้องกันว่า การศึกษามีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและศักยภาพ เพื่อสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ และเป็นหลักฐานของการพัฒนาประเทศต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) การพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือสังคมจะดำเนินไปได้ก็ต้องการพัฒนาทางการศึกษาควบคู่กันไป ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยในการที่จะพัฒนาในด้านต่างๆ ทุกด้าน ช่วยในการวางแผนกำลังคน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศได้ตรงตามเป้าหมาย ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะทุ่มเทการพัฒนาการศึกษาเพราะเมื่อคนมีการศึกษา จะนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีสมรรถภาพ เข้าใจในวิทยาการใหม่สามารถที่จะดำเนินงานต่างๆ ไปได้ด้วยดี ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นรู้จักปรับตัวให้เข้ากับระบบการเมืองและสังคมส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ซึ่งจะทำให้ประเทศพัฒนาขึ้นเป็นเงาตามตัว และการศึกษาในทุกๆระดับนั้นจะเกิดผลดีสมดังความมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขึ้นอยู่กับการจัดระบบการบริหารการศึกษาที่เอื้อต่อการดำเนินงานไปสู่ความมุ่งหมายนั้น (จิระพันธุ์ พูลพัฒน์, 2553) ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาจึงต้องเริ่มจากการยกระดับการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับ การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร หากมองในด้านกระบวนการแล้ว การบริหารงานวิชาการจะหมายถึงกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน หากมองการบริหารงานวิชาการในด้านงานของสถานศึกษา งานบริหารวิชาการ ได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาทางวิจัย การประเมิน มาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553)

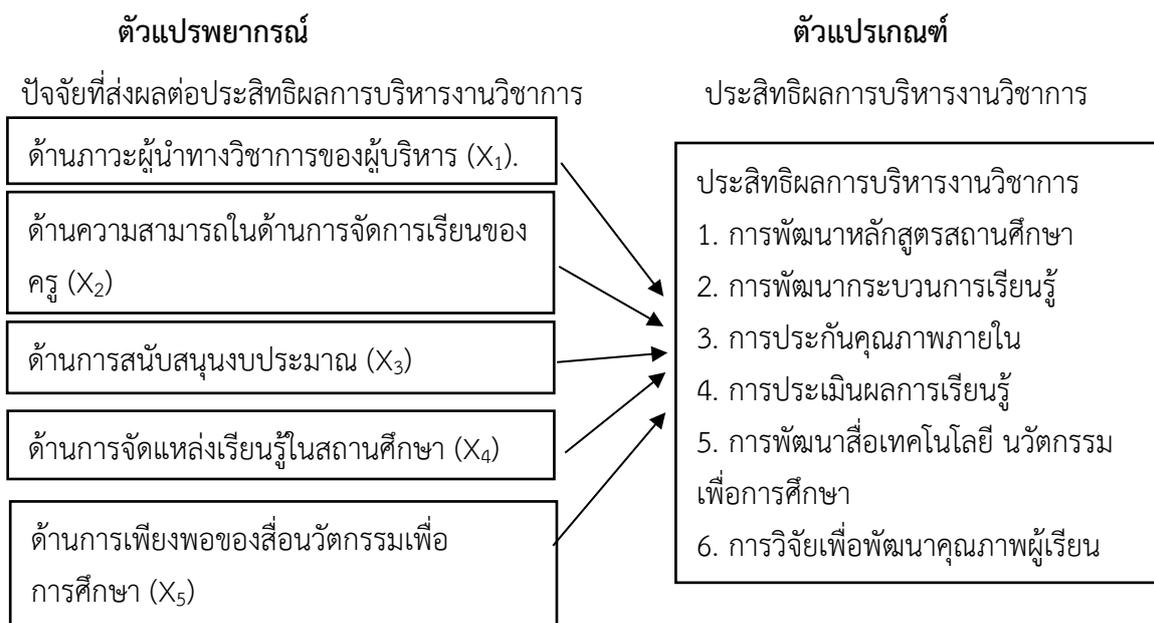
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 คู่มือรับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 161 โรงเรียน จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2566 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยดังนี้ วิชาภาษาไทย 56.52 วิชาภาษาอังกฤษ 31.60 วิชาคณิตศาสตร์ 28.83 และวิชาวิทยาศาสตร์ 38.80 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2567) รายงานดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ตกต่ำเนื่องจากมีเพียง 1 วิชาเท่านั้นที่มีคะแนนเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวโน้มต่ำลงซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องนำมาพัฒนา ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงทรัพยากรต่าง ๆ กระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนรู้จะต้องเร่งพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพราะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารจัดการสถานศึกษา จากสภาพดังกล่าวมีผู้วิจัยหลายท่านนำปัญหาการบริหารงานวิชาการมาศึกษาหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้นซึ่งอาทิญา โขคติวัฒนา (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านผู้บริหารและปัจจัยด้านงบประมาณ งานวิจัยของกิตติชัย อาจหาญ (2565) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ด้านการบริหารจัดการและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และงานวิจัยของจิรวัดน์ อามุกคะ (2566) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ด้านผู้บริหารโรงเรียน ด้านครูผู้สอน และด้านนักเรียน

แม้มีความพยายามในการพัฒนาแล้ว แต่ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าปัจจัยใดส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยตรง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะได้ข้อมูลเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด มีมาตรฐานเท่าเทียมกัน อันนำไปสู่ความเสมอภาคทางการศึกษาและจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

## กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

## วิธีดำเนินงานวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,380 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 302 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 คนและครู จำนวน 276 คน ได้มาจากรีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหารและครูแต่ละกลุ่มอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, อ้างถึงใน สติรพร เชาวน์ชัย, 2561 น. 62)

### เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านความสามารถในด้านการจัดการเรียนของครู 3) ปัจจัยด้านการสนับสนุนงบประมาณ 4) ปัจจัยด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา 5) ปัจจัยด้านการเพียงพอของสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การประกันคุณภาพภายใน 4) การประเมินผลการเรียนรู้ 5) การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

แบบสอบถามฉบับดังกล่าว ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่ต้องมีค่าความเชื่อมั่น ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถามตั้งแต่ 0.7 ถึง 1 จำนวน 40 คน ได้ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนข้อ ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่	ด้าน	จำนวน (ข้อ)	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
1	แบบสอบถามปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	6	0.45 - 0.79	0.97
2	แบบสอบถามปัจจัยด้านความสามารถในด้านการจัดการเรียนของครู	7	0.47 - 0.86	0.97
3	แบบสอบถามปัจจัยด้านการสนับสนุนงบประมาณ	6	0.72 - 0.84	0.97
4	แบบสอบถามปัจจัยด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	5	0.65 - 0.80	0.97
5	แบบสอบถามปัจจัยด้านการเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา	7	0.67 - 0.82	0.97

**การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงนำแบบสอบถามส่งไปยังแต่ละโรงเรียนทางไปรษณีย์ เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจึงตรวจสอบความเรียบร้อย ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

**การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคำนวณชุดค่าสถิติสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์ (SPSS) วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) วิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) 4) วิเคราะห์ความเป็นอิสระของตัวแปรพยากรณ์ ค่าสถิติ Tolerance และ Variance Inflation Factor: VIF และ 5) วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

## สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวม

ด้านที่	รายการ	(n = 302)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
1	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.51	0.51	มากที่สุด	3
2	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.52	0.54	มากที่สุด	2
3	การประกันคุณภาพภายใน	4.55	0.51	มากที่สุด	1
4	การประเมินผลการเรียนรู้	4.28	0.58	มาก	6
5	การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา	4.43	0.49	มาก	4
6	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.43	0.49	มาก	4
	รวม	4.46	0.48	มาก	-

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.46$ , S.D. = 0.48) เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประกันคุณภาพภายใน ( $\bar{X} = 4.55$ , S.D. = 0.51) รองลงมา ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.52$ , S.D. = 0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การประเมินผลการเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.28$ , S.D. = 0.58)

2. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในภาพรวม

ด้านที่	รายการ	(n = 302)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
1	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ( $x_1$ )	4.62	0.42	มากที่สุด	1
2	ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู ( $x_2$ )	4.40	0.49	มาก	3
3	การสนับสนุนงบประมาณ ( $x_3$ )	4.39	0.55	มาก	4
4	การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ( $x_4$ )	4.24	0.65	มาก	5
5	ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา ( $x_5$ )	4.46	0.51	มาก	2
	รวม	4.43	0.47	มาก	-

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.43$ , S.D. = 0.47) เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ( $\bar{X} = 4.62$ , S.D. = 0.42) รองลงมา ได้แก่ ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.46$ , S.D. = 0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.24$ , S.D. = 0.65)

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ( $X_1$ )	ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู ( $X_2$ )	การสนับสนุนงบประมาณ ( $X_3$ )	การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ( $X_4$ )	ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา ( $X_5$ )
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 (Y)	0.745**	0.848**	0.895**	0.790**	0.916**

\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อยู่ระหว่าง 0.745 – 0.916 และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา ( $r_{xy}=0.916$ ) รองลงมา ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณ ( $r_{xy}=0.895$ ) ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู ( $r_{xy}=0.848$ ) การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ( $r_{xy}=0.790$ ) และต่ำที่สุด ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร( $r_{xy}=0.745$ ) และเมื่อทดสอบ Multi-collinearity ด้วยค่าสถิติ Tolerance พบว่า มีค่าระหว่าง 0.593 - 0.871 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.1 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์หรือปัจจัยไม่มีปัญหาเรื่องความสัมพันธ์กันเองสูง

4. ผลการค้นหาค่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีและสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สามารถแสดงได้ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบขั้นของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล  
การบริหารงานวิชาการ

ตัวแปรพยากรณ์	b	SE <sub>b</sub>	$\beta$	t	Sig.
ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อ การศึกษา (x <sub>5</sub> )	0.479	0.039	0.512	12.412*	.000
การสนับสนุนงบประมาณ (x <sub>3</sub> )	0.308	0.035	0.355	8.683*	.000
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (x <sub>1</sub> )	0.153	0.032	0.135	4.730*	.000
R	=	0.942			
R <sup>2</sup>	=	0.886			
R <sup>2</sup> adj	=	0.885			
SE <sub>est</sub>	=	0.16264			
F	=	775.547*			
a	=	0.262			

จากตาราง 5 พบว่า ผลการสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ตัว ได้แก่ ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา (X<sub>5</sub>) ด้านการสนับสนุนงบประมาณ (X<sub>3</sub>) และด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (X<sub>1</sub>) ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.942 มีอำนาจพยากรณ์ (R<sup>2</sup>) ร้อยละ 88.64 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.163 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.262 + 0.479(X_5) + 0.308(X_3) + 0.153(X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 0.512(X_5) + 0.355(X_3) + 0.135(X_1)$$

## อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ด้านการประกันคุณภาพภายในมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นถึงความตระหนักและความพร้อมของโรงเรียนในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีร์ศักดิ์ อุปรมัย อุปไมย อธิชัยและสุชาติ บางวิเศษ (2568) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มี

ความสัมพันธ์กัน และส่งผลซึ่งกันและกัน มีการดำเนินงานโดยอาศัยการมีส่วนร่วม การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแสดงความคิดเห็น มีการพัฒนา และควบคุมคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการปรับปรุง ตรวจสอบ และประเมินผลความก้าวหน้าตามจุดหมายหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสถานศึกษาหรือหน่วยงานในพื้นที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การประเมินผลการเรียนรู้ อาจเป็นไปได้ว่าการประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนยังคงเน้นการประเมินเพื่อตัดสินผล (Summative Assessment) มากกว่าการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Formative Assessment) หรืออาจมีปัญหาในเรื่องความหลากหลายของวิธีการประเมิน ความสอดคล้องกับตัวชี้วัด หรือการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ประเด็นนี้เป็นจุดอ่อนที่ควรได้รับการแก้ไขและพัฒนาอย่างเร่งด่วนสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) กล่าวว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ

2. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำเป็นกระบวนการอิทธิพลทางสังคมที่บุคคลหนึ่งตั้งใจใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนด รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของสถานศึกษาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม หรือเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ McEwan (2001) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) เป็นภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) เป็นภาวะที่ผู้นำโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนอาศัยความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอนและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเป็นพลังขับเคลื่อนทางการศึกษา ผู้นำเช่นนี้เรียกว่า “ผู้นำทางวิชาการ” ผู้นำทางวิชาการต้องมีความสามารถในการสื่อสารและแสดงให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองเห็นว่าอะไรสำคัญและมีคุณค่าในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นแรงขับเคลื่อนและผู้นำทาง วิชาการต้องมีทักษะในการสอนจริง ในวัฒนธรรมที่นิยามเฉพาะว่าทั้งหมดของโรงเรียนคืออะไร มิติ ทางการศึกษาทางสัญลักษณ์และทางวัฒนธรรมเป็นเรื่องสำคัญต่อภาวะผู้นำในโรงเรียน และแนวคิดของ Fullan (2001) กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า โรงเรียนที่ดำเนินการโดยผู้บริหารที่ครูรู้สึกว่าเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งของผู้บริหารโรงเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ได้เปรียบมากกว่าโรงเรียนซึ่งปฏิบัติงานโดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่อ่อนแอกว่า และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนอาจยังขาดความหลากหลายหรือความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคปัจจุบัน หรืออาจมีแต่ยังไม่มีการบริหารจัดการหรือนำไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา ( $X_5$ ) เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด สะท้อนให้เห็นว่า สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาที่เพียงพอเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สื่อการสอนและนวัตกรรมใหม่ ๆ ไม่ได้เป็นเพียงอุปกรณ์เสริม แต่เป็นหัวใจหลักที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อผู้เรียนมีสื่อที่หลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการ เช่น สื่อมัลติมีเดียที่ทันสมัย แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ หรือชุดทดลองวิทยาศาสตร์ที่ครบครัน จะช่วยให้พวกเขาสามารถเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ได้อย่างลึกซึ้งและรอบด้านกว่าการเรียนรู้จากตำราเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ การมีสื่อที่เพียงพอยังช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างยืดหยุ่นและน่าสนใจ ทำให้บทเรียนไม่น่าเบื่อและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น นวัตกรรมเหล่านี้ยังช่วยให้การประเมินผลการเรียนรู้มีความแม่นยำและเป็นไปตามสภาพจริงมากขึ้น เช่น การใช้แบบทดสอบออนไลน์ที่สามารถวิเคราะห์ผลได้อย่างรวดเร็วและละเอียด การมีนวัตกรรมที่พร้อมใช้งานจึงเป็นเหมือนการสร้าง "โครงสร้างพื้นฐาน" ที่แข็งแกร่งให้กับการศึกษา ทำให้ทุกองค์ประกอบสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างลงตัวและมีประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างแท้จริง

3.2 ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ( $X_1$ ) เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า บทบาทของผู้บริหารในด้านวิชาการอาจไม่ใช่ปัจจัยหลักที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับปฏิบัติการ แม้ผู้บริหารจะมีวิสัยทัศน์และนโยบายที่ดี แต่หากขาดการสื่อสารที่ชัดเจน การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง หรือการมอบอำนาจให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางวิชาการอย่างแท้จริง นโยบายเหล่านั้นก็อาจไม่ถูกนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ปัจจัยอื่นๆ เช่น ความพร้อมของสื่อการเรียนรู้อ หรือความสามารถในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนเอง อาจมีอิทธิพลมากกว่าในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน ส่งผลให้ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารจึงมีอิทธิพลน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนการสอนในแต่ละวัน

4. ผลการศึกษาการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

4.1 ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีเครื่องมือและทรัพยากรที่พร้อมใช้งานเป็นเสมือนรากฐานสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษา เมื่อครูผู้สอนมีสื่อที่หลากหลายและทันสมัย การจัดการเรียนรู้ก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและรอบด้านกว่าเดิม นวัตกรรมเหล่านี้ยังช่วยให้การประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตรมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบันมากขึ้น การมีสื่อที่เพียงพอจึงไม่ได้เป็นเพียงแค่ส่วนเสริม แต่เป็นตัว

ขับเคลื่อนหลักที่ทำให้การบริหารงานวิชาการเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเรือน โยคะสัยและสุเทพ เมย์ไธสง (2567) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ปัจจัยด้านสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาอยู่ในระดับสูง

4.2 ด้านการสนับสนุนงบประมาณ เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการทำนายประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากปัจจัยด้านการสนับสนุนงบประมาณมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนนโยบายและการ ดำเนินกิจกรรมทางวิชาการ งบประมาณที่เพียงพอช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดซื้อสื่อ นวัตกรรม และอุปกรณ์ ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรครูผ่านการ อบรมและศึกษาดูงาน งบประมาณจึงเป็นเสมือน "เชื้อเพลิง" ที่ทำให้โครงการและแผนงานต่าง ๆ สามารถ เกิดขึ้นได้จริงและต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมให้บรรลุเป้าหมายที่ วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติชัย อัจหาญ (2565) ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และพบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในระดับค่อนข้างสูง

4.3 ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการทำนาย ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อาจไม่ได้เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สูงสุด แต่ก็ยังคงมีความสำคัญต่อประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการ . บทบาทของผู้บริหารในการเป็นผู้นำทางวิชาการคือการกำหนดทิศทาง สร้างวิสัยทัศน์ และสนับสนุนให้บุคลากรครูเกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเปรียบเสมือนการวางรากฐานที่มั่นคง ให้กับคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน แม้ปัจจัยภายนอก เช่น งบประมาณหรือสื่อการสอน จะมี ผลกระทบที่เห็นได้ชัดในระยะสั้น แต่การที่ผู้บริหารแสดงภาวะผู้นำที่เข้มแข็งจะส่งผลในระยะยาวต่อ วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิฎิยา โชคดีวัฒนา (2561) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด และพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทาง วิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราดในระดับในระดับสูงมาก

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ควร นำไปใช้ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เพียงพอต่อความต้องการของครู

และนักเรียน นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะในการใช้สื่อและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และควรมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์เหล่านี้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสนับสนุนงบประมาณส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ควรนำไปใช้ในการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบและโปร่งใส โดยเน้นที่การสนับสนุนกิจกรรมทางวิชาการที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการตั้งงบประมาณสำหรับจัดซื้อสื่อ นวัตกรรม และอุปกรณ์การเรียนรู้อย่างชัดเจน รวมถึงงบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากรครู และควรมีการติดตามและประเมินผลการใช้งานงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่างบประมาณถูกใช้ไปอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังนั้นควรนำไปใช้ในการพัฒนาผู้บริหารให้มีความสามารถด้านนี้มากขึ้น โดยจัดให้มีการอบรมและพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ วางแผนงาน และให้คำแนะนำด้านวิชาการแก่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนานวัตกรรมร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นการเรียนรู้และพัฒนาอย่างยั่งยืน

## 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงปริมาณ ซึ่งอาจไม่ได้สะท้อนถึงบริบทและความสัมพันธ์เชิงลึกของปัจจัยต่างๆ อย่างครบถ้วน การศึกษาเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มจะช่วยให้เข้าใจถึงสาเหตุที่แท้จริงและกระบวนการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในมิติที่หลากหลาย เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้อาจมุ่งเน้นไปที่ประสิทธิผลในภาพรวมเป็นหลัก การวิจัยในครั้งต่อไปควรใช้วิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) หรือ “วิเคราะห์โดยใช้โมเดล SEM ศึกษาผลกระทบในมิติที่เจาะจงมากขึ้น เช่น ผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน, ผลต่อความพึงพอใจของครูและผู้บริหาร หรือผลต่อการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้อย่างไร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างตรงจุด

## 3. ข้อจำกัดของการวิจัยในครั้งนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่างเฉพาะพื้นที่อาจไม่สามารถสรุปผลไปยังพื้นที่อื่นได้ ดังนั้นการศึกษาในพื้นที่ที่หลากหลายจะช่วยให้เห็นความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในแต่ละบริบท ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่

## บรรณานุกรม

- กิตติชัย อางหาญ. (2565). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ขวัญเรือน โยคะสัย และสุเทพ เมยไธสง. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. *วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด*. 4(1), 31-45.
- จิรวัดน์ อามุกคะ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิระพันธุ์ พูลพัฒน์. (2553). *พัฒนาการของการบริหารการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปรมัยอิชัย และสุชาติ บางวิเศษ. (2568). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2567). *รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2566*. [ออนไลน์]. <http://www.niets.or.th>. สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2567.
- สถิรพร เขาวนชัย. (2561). *เอกสารประกอบการสอน การวิจัยทางการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อาทิจิญา โชคดีวัฒนา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Fullan, M. (2001). *Leading in a Culture of Change*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- McEwan E.K. (2001). *Seven Steps to Effective Instructional Leadership*. California: Corwin Press.